

Vergaderjaar 2015–2016

**24 515**

## **Preventie en bestrijding van stille armoede en sociale uitsluiting**

**Nr. 324**

### **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2015

Ingevolge mijn toezegging in het algemeen overleg Armoede- en schuldenbeleid van 24 september 2015<sup>1</sup> informeer ik u over de hoofdlijnen van de vereenvoudiging van de beslagvrije voet. Het kabinet kiest voor een sterk vereenvoudigd systeem voor de berekening van de beslagvrije voet. Een systeem dat uitgaat van één vast bedrag per leefsituatie en afhankelijk is van een beperkt aantal, eenvoudig vast te stellen gegevens. De uitwerking van het kabinetsbesluit gebeurt in een interdepartementale projectgroep waaraan de ministeries van Economische Zaken, Financiën, Veiligheid en Justitie, VWS en SZW deelnemen.

In deze brief geef ik u een toelichting op de uitwerking van het voorgestelde systeem om de beslagvrije voet te berekenen, het proces, de wenselijkheid van een hardheidsclausule, de inzet van (bijzondere) incasso-instrumenten en de vervolgstappen. Daarnaast sta ik ook stil bij de uitkomsten van gesprekken hierover met partijen uit het veld.

#### **De inzet van het kabinet**

Mensen moeten aan hun financiële verplichtingen voldoen, maar niet ten koste van alles. Zij moeten voldoende middelen overhouden om in hun (basale) kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Dit principe is de afgelopen jaren door allerlei ontwikkelingen steeds meer onder druk komen te staan. Mede door de invoering van de toeslagensystematiek is de berekening van de beslagvrije voet aangepast en complexer geworden. Door een transparante en herkenbare norm – zowel voor schuldenaren als schuldeisers – moet de beslagvrije voet voor de schuldenaar een solide bodem worden, waardoor hij in de basale kosten van levensonderhoud

<sup>1</sup> Kamerstuk 24 515, nr. 321.

kan voorzien<sup>2</sup>. Omdat (bijzondere) incasso-instrumenten van invloed kunnen zijn op het uiteindelijke bedrag dat de schuldenaar overhoudt, kan aan het uitgangspunt van een solide bodem alleen recht worden gedaan indien deze instrumenten ook bij de vereenvoudigingoperatie worden betrokken.

### **Problemen bij de huidige berekening en omvang problematiek**

Uit verschillende onderzoeken<sup>3</sup> blijkt dat de voornaamste knelpunten van het huidige systeem zijn:

- de complexe en weinig transparante berekening, en
- het feit dat een juiste berekening in hoge mate afhankelijk is van informatie die door de schuldenaar moet worden verstrekt. De schuldenaar heeft soms weinig inzicht in de eigen situatie en reageert vaak niet op een verzoek om informatie.

Dit leidt in de praktijk tot een lastig uitvoerbare regeling waardoor de van toepassing zijnde beslagvrije voet veelvuldig verkeerd wordt vastgesteld.

Ik beschik niet over exacte cijfers over de omvang van het aantal mensen dat te maken heeft met loonbeslag<sup>4</sup>. Op basis van de beschikbare cijfers is het wel mogelijk om een indicatie te geven. Zo schat de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) dat haar leden jaarlijks circa 400.000 keer loonbeslag leggen<sup>5</sup> en spreekt de Belastingdienst over 150.000 loonbeslagen per jaar. De beslagvrije voet speelt echter ook in andere invorderingsprocessen een rol, denk hierbij aan verrekening. Het aantal gevallen waarin de beslagvrije voet binnen de incasso van belang is, ligt dan ook veel hoger dan de hier gegeven aantallen.

Uit signalen uit de praktijk kan worden afgeleid dat de beslagvrije voet regelmatig te laag wordt vastgesteld. In het onderzoek «Beter ten hele gekeerd» van de Landelijke Organisatie Sociaal Raadsliden LOSR/MO groep wordt – op basis van een onderzoek in de gemeente Arnhem – zelfs gesproken over een percentage van 75%. Dit percentage kan niet zo maar worden geëxtrapoleerd naar het totaal aantal beslagen, maar het maakt wel duidelijk dat er sprake is van een serieus probleem en dat het huidige systeem aanpassing vraagt.

### **Uitwerking vereenvoudigd systeem berekening beslagvrije voet**

U bent eerder geïnformeerd over de eerste contouren en uitwerking van het nieuwe systeem zoals dat het kabinet voor ogen staat<sup>6</sup>. Ik benadruk nog eens de vier randvoorwaarden die in de vorige brief zijn uiteengezet. Het nieuwe systeem moet:

- transparant en uitvoerbaar zijn, ook in massale processen;
- mensen een reëel bestaansminimum bieden;
- een evenwichtige balans bieden tussen de belangen van de schuldeisers en de schuldenaar; en

<sup>2</sup> Zie o.a. Kamerstuk 24 515, nrs. 300 en 308.

<sup>3</sup> Zie o.a. het preadvies «Naar een nieuwe beslagvrije voet, vereenvoudiging in een tweetraps-raket», juni 2014 van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG), het rapport «Met voeten getreden» van november 2013 van de Nationale ombudsman en het rapport «Beter ten hele gekeerd» van mei 2014 van de LOSR/MO-groep.

<sup>4</sup> Loonbeslag is beslag op periodieke inkomsten zoals loon en uitkering.

<sup>5</sup> O.a. Informatie van de KBvG bij brief van 2 april 2015 over invoering kostendelersnorm in de berekening van de beslagvrije voet.

<sup>6</sup> Kamerstuk 24 515, nrs. 300 en 308.

- voorkomen dat een significante groep mensen bij beslag geen enkel verhaal biedt (lees: over geen enkele aflos capaciteit beschikt)<sup>7</sup>.

Graag presenteer ik u thans de nadere uitwerking, zoals die ook ter sondering is voorgelegd aan een groot aantal organisaties uit het veld.

Vanuit het oogpunt van transparantie en uitvoerbaarheid heeft het kabinet in de brief van 26 juni 2015 reeds gekozen voor een systeem dat uitgaat van één vast bedrag per leefsituatie. Daarbij zal er een onderscheid gemaakt worden tussen vier leefsituaties: alleenstaande, alleenstaande ouder, partners, partners met kinderen (< 18 jaar).

Een systeem dat werkt met één vast bedrag in alle situaties, kent twee neveneffecten<sup>8</sup>:

- Onder een bepaald inkomen (nader te noemen: het *grensbedrag*) hebben mensen naast hun inkomen uit loon en/of uitkering recht op huur en/of zorgtoeslag. Doordat beslag gelegd wordt op het netto-inkomen exclusief de toeslagen, ontstaat het risico dat schuldenaren met recht op toeslagen bij een beslag beter af zijn dan schuldenaren zonder toeslagen; en
- voor mensen zonder recht op toeslagen zal het vaste bedrag ook rekening moeten houden met het feit dat zij deze toeslagen niet hebben. Dat heeft invloed op de hoogte van het vaste bedrag, maar daardoor ontstaat ook een significante groep met een inkomen onder dit bedrag die helemaal geen verhaal meer biedt.

Voor deze ongewenste neveneffecten is in het voorgenomen nieuwe systeem de oplossing gevonden door te werken met een vast percentage van het netto-inkomen als beslagvrije voet voor de groep mensen die huur- en/of zorgtoeslag ontvangen. Zij krijgen dan weliswaar een lagere beslagvrije voet dan het vaste bedrag, maar doordat zij naast het beslagen inkomen ook toeslagen ontvangen, verkeren zij in een vergelijkbare financiële situatie.

Wellicht ten overvloede merk ik nog op dat bij de nadere uitwerking van deze regeling natuurlijk steeds is rekening gehouden met de eerdergenoemde randvoorwaarden.

#### *Uitwerking nieuwe systeem*

Het nieuwe systeem zoals dat nu nader is uitgewerkt, komt er als volgt uit te zien:

- Hoofdregeel is dat voor mensen met een netto-inkomen *boven* het grensbedrag<sup>9</sup> de beslagvrije voet – afhankelijk van de leefsituatie – één vast bedrag is.
- Voor mensen met een netto-inkomen *onder* het grensbedrag<sup>10</sup> is de beslagvrije voet een vast bedrag plus een percentage van het inkomen.
- Indien sprake is van een netto-inkomen dat lager ligt dan de op basis van dit systeem vastgestelde beslagvrije voet, is de beslagvrije voet een vast percentage van het netto-inkomen. Hierdoor heeft iedereen, hoe gering in sommige situaties ook, een financiële prikkel om aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

<sup>7</sup> Hiervan is sprake als het netto-inkomen lager ligt dan de van toepassing zijnde beslagvrije voet.

<sup>8</sup> Kamerstuk 24 515 nrs. 308, pagina 7.

<sup>9</sup> Grensbedrag: het bedrag waarboven mensen geen recht meer hebben op huur- dan wel zorgtoeslag.

<sup>10</sup> Voorbeeld: het grensbedrag in 2015 voor een alleenstaande ligt op circa € 1.625 per maand.

## Schematisch:

Netto-inkomen	Beslagvrije voet
Inkomen > grensbedrag toeslagen	Vast bedrag
Inkomen < grensbedrag toeslagen	Vast bedrag + percentage van het netto-inkomen
Beslagvrije voet > netto-inkomen	Vast percentage van het netto-inkomen

Hieronder wordt een rekenvoorbeeld gegeven voor de leefsituatie van een alleenstaande met (richtinggevende) bedragen per maand.

In dit voorbeeld wordt uitgegaan van een grensbedrag van € 1.625, voor mensen met een inkomen boven dit bedrag is de beslagvrije voet een vast bedrag, in dit voorbeeld € 1.275. Voor mensen met een inkomen onder het grensbedrag is de beslagvrije voet € 400 + 50% van het netto-inkomen en voor schuldenaren met een inkomen onder de beslagvrije voet wordt een percentage van 96% gehanteerd.

Dit betekent voor een alleenstaande schuldenaar met een netto-inkomen van € 2.000 (geen recht op toeslagen) dat zijn beslagvrije voet € 1.275 bedraagt.

Een schuldenaar met een netto-inkomen van € 1.060 (excl. toeslagen) heeft in dit voorbeeld een beslagvrije voet van € 400 + € 530 (€ 1.060 \* 50%) is € 930. En voor een schuldenaar met een netto-inkomen van € 700 (excl. toeslagen) komt de beslagvrije voet op € 672 (96% van zijn inkomen) terecht. Voor de schuldenaren met een inkomen onder het grensbedrag geldt dat hun totaal inkomen bestaat uit de berekende beslagvrije voet plus de tevens door hen ontvangen toeslagen.

De hoogte van de vaste bedragen en percentages moeten nog definitief worden vastgesteld. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de hoogte van de beslagvrije voet in het huidige systeem. Doel van de vereenvoudiging is om de berekeningswijze van de beslagvrije voet te veranderen, niet de hoogte. In een systeem waarin sprake is van minder maatwerk, zullen in individuele gevallen wel wijzigingen optreden.

Verder laat ik een onderzoek doen naar de samenstelling en kenmerken van beslagenen. Dit onderzoek moet inzicht bieden in ondermeer de woon- en zorglasten van mensen bij wie beslag is gelegd op periodieke inkomsten. Zo verkrijg ik inzicht in de minimaal benodigde middelen om te kunnen voorzien in wonen en zorg. De uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen bij de vaststelling van de definitieve bedragen en percentages. Ik verwacht de resultaten van dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2016.

### **Proces: hoe wordt de nieuwe beslagvrije voet in de praktijk vastgesteld**

Het nieuwe systeem om de beslagvrije voet te berekenen, brengt het aantal gegevens waarvan de hoogte van de beslagvrije voet afhankelijk is ten opzichte van het huidige model aanzienlijk terug (zie bijlage 1). Ook wordt de beslagvrije voet nog maar beperkt afhankelijk van de informatieverstrekking door de schuldenaar, op dit moment een belangrijk knelpunt, doordat de nu nog noodzakelijke gegevens (leefsituatie en hoogte netto-inkomen) in hoge mate uit beschikbare (authentieke) bronnen (gedacht wordt aan de Basisregistratie Personen en de UWV-polisadministratie) gehaald kunnen worden. Doel is om de hoogte van de beslagvrije voet bij voorkeur onafhankelijk van door de schuldenaar te verstrekken informatie, te kunnen vaststellen. In de communicatie van de vastgestelde

beslagvrije voet naar de beslagene zal duidelijk moeten worden waarop de beslagvrije voet is gebaseerd zodat de beslagene, indien er sprake is van onjuistheden, deze kan corrigeren.

Bij de vormgeving van het proces tot vaststelling van de beslagvrije voet moet rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken van het nieuwe model. Anders dan bij het huidige systeem, is bij het toekomstige model – voor alle inkomens onder het grensbedrag – de hoogte van de beslagvrije voet mede afhankelijk van de hoogte van het netto-inkomen. Dit stelt eisen aan het proces, als het gaat om de vraag hoe eventuele inkomensfluctuaties worden meegenomen. De interdepartementale projectgroep werkt op dit moment aan verschillende modellen om tot een proces te komen dat zoveel mogelijk recht doet aan dit specifieke gegeven.

Het verdere proces zal in overeenstemming met de in de Rijksincassovisie verwoorde thema's worden ingericht. Dit houdt in dat gestreefd wordt naar een proces waarin de hoogte van de geldende beslagvrije voet voor de schuldenaar transparant is vastgesteld. Een proces waarin bij samenloop van verschillende incassoactiviteiten ook rekening wordt gehouden met het uitgangspunt van de visie: één burger – één afloscapaciteit<sup>11</sup>. Beslagleggers én verschillende incasseerders moeten daar rekening mee houden. Dat vraagt dat zij hun activiteiten op elkaar (kunnen) afstemmen om te voorkomen dat mensen onder de beslagvrije voet terechtkomen.

Een proces dat daarnaast ook ruimte biedt voor maatwerk en voorkomt dat geboden maatwerk wordt tenietgedaan door een (hiervan niet op de hoogte zijnde) nieuwe incasserende partij en dat (onnodige) ophoging van de schuld met incassokosten zoveel mogelijk voorkomt. In dat kader wordt gekeken naar de mogelijkheden van het landelijke beslagregister dat vanaf 1 januari 2016 door de gerechtsdeurwaarders wordt gebruikt. Het beslagregister is voor iedere incasserende partij een instrument bij uitstek om toekomstige incasso-handelingen af te stemmen op de schuldpositie van de schuldenaar.

### **Wenselijkheid van een hardheidsclausule**

In het nieuwe systeem is de hoogte van de beslagvrije voet in mindere mate afgestemd op de individuele situatie van de schuldenaar dan het oude systeem. Dat is een onvermijdelijke consequentie van een eenvoudig, transparant en daardoor in praktijk handhaafbaar systeem. Een minder op de specifieke situatie van de schuldenaar afgestemde beslagvrije voet vraagt echter wel om de mogelijkheid dat – op verzoek – van de standaardberekening kan worden afgeweken. Onderzocht wordt daarom op welke wijze een hardheidsclausule moet worden ingebouwd in het nieuwe systeem.

Uitgangspunt blijft dat de nieuwe beslagvrije voet voor iedereen de standaard is. Dat wil zeggen dat de hoogte van de beslagvrije voet voor een ieder die te maken krijgt met de beslagvrije voet in beginsel voldoende moet zijn om in de (objectief te beramen) basale kosten van levensonderhoud te voorzien. Bij het vaststellen van de definitieve bedragen per leefsituatie wordt daar rekening mee gehouden. Daarbij zal ik tevens de motie van het lid Karabulut (SP) betrekken waarin de regering wordt gevraagd bij de uitwerking van de wetgeving te onderzoeken of de hoogte van de beslagvrije voet een solide bodem garandeert<sup>12</sup>.

<sup>11</sup> Als sprake is van partners/gezinnen is de afloscapaciteit aangepast aan de leefsituatie. Ook dan geldt dat er maar één afloscapaciteit is.

<sup>12</sup> Kamerstuk 24 515, nr. 312.

Een beroep op een hardheidsclausule moet beperkt zijn tot zeer uitzonderlijke, individuele situaties. Een hardheidsclausule is niet bedoeld als standaardcompensatie voor groepen mensen die niet uitkomen met de voor hen geldende beslagvrije voet.

Zoals reeds aangegeven laat ik op dit moment een onderzoek uitvoeren naar de samenstelling en kenmerken van de groep schuldenaren die te maken hebben met beslag op periodieke inkomsten. Als op basis van dit onderzoek voorzienbaar is dat de nieuwe systematiek in bepaalde situaties of bij bepaalde groepen categorisch problemen veroorzaakt (een evident te lage beslagvrije voet ten opzichte van de noodzakelijke kosten) zal ik binnen het voorgestelde systeem zoeken naar mogelijkheden om dit te ondervangen. Een hardheidsclausule is bedoeld om in zeer uitzonderlijke individuele situaties een oplossing te kunnen bieden en dient uitdrukkelijk niet voor het ondervangen van problemen van meer categorische aard.

### **Bijzondere incasso-instrumenten**

Naast het systeem om de beslagvrije voet te berekenen, kijkt de interdepartementale projectgroep ook naar andere aspecten, zoals de (samenloop van) bijzondere incasso-instrumenten en de beslagvrije voet. Daarbij is de beslagvrije voet als solide bodem steeds het uitgangspunt. Afgelopen zomer heeft de interdepartementale projectgroep een analyse gemaakt van de (bijzondere) incasso-instrumenten. Daarbij is nagegaan welke instrumenten de grootste impact hebben op het totale inkomen van de schuldenaar en/of die regelmatig tot maatschappelijke kritiek leiden. Het gaat om:

- beslag op toeslagen en de dwangverrekening van toeslagen;
- de overheidsvordering en het verhaal zonder dwangbevel; en
- de hoogte en de wijze van inning van de bestuursrechtelijke premie zorgverzekeringswet.

In de nieuwe berekeningswijze vragen de toeslagen bijzondere aandacht. Mensen moeten een bepaald inkomen ontvangen om in de basale kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Dat noodzakelijke inkomen zal (gedeeltelijk) ook uit toeslagen bestaan. Dat betekent dat het belangrijk is dat bezien wordt of de (bijzondere) incasso-instrumenten gericht kunnen worden ingezet. Een gerichtere inzet kan bijvoorbeeld inhouden in dat bij de inzet van het instrument reeds vooraf wordt gekeken naar de aflosmogelijkheden van de schuldenaar en op basis daarvan eventueel van inzet van het instrument wordt afgezien. Dat geldt bij beslag op en dwangverrekening van toeslagen. Gekeken moet worden welke gerichtere inzet uitvoerbaar is en wat de budgettaire consequenties zijn.

Door de inzet van de overheidsvordering en het verhaal zonder dwangbevel kunnen de Belastingdienst en lagere overheden respectievelijk het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) relatief kleine vorderingen rechtstreeks van de betaalrekening van de schuldenaar afschrijven. Met deze instrumenten wordt ingegrepen in het totaal inkomen dat de schuldenaar overhoudt om te voorzien in de basale kosten van levensonderhoud. Zeker in situaties waarin sprake is van beslag op periodieke inkomsten zoals loon en uitkering, kan de schuldenaar door de inzet van deze (bijzondere) incasso-instrumenten onder de beoogde solide bodem uitkomen.

In gelijke zin heeft zowel de hoogte en de wijze van inning van de bestuursrechtelijke premie zorgverzekeringswet invloed op het uiteindelijke totaal inkomen dat iemand overhoudt om in de overige basale kosten van bestaan te voorzien.

Om het solidariteitsbeginsel in het zorgstelsel te borgen moet iedereen die op grond van de Zorgverzekeringswet verzekeringsplichtig is meebetalen. Indien een verzekerde gedurende zes maanden zijn premie voor de basisverzekering niet aan zijn zorgverzekeraar betaalt, kan de zorgverzekeraar de betreffende persoon aanmelden bij het Zorginstituut Nederland. De verzekerde wordt dan aangemerkt als wanbetaler en betaalt dan een hogere bestuursrechtelijke premie. Dit gebeurt om de kosten voor deze regeling niet te leggen bij mensen die hun premie wel betalen. Daarnaast worden mensen zo ontmoedigd om hun betalingsachterstand op te laten lopen. Aan de ene kant moet de premie niet zo hoog zijn dat de schulden van de wanbetaler alleen maar groter worden, aan de andere kant ook niet te laag, zodat mensen worden aangemoedigd zo snel mogelijk terug te keren naar de normale zorgverzekering.

Onlangs heeft het kabinet besloten om de premie voor wanbetalers van de zorgverzekering te verlagen naar 125% van de gemiddelde (nominale) premie. In de eerste helft van 2016 geldt nog de huidige bestuursrechtelijke premie van 130% van de standaardpremie (in 2016: € 159,03). Vanaf 1 juli 2016 geldt de verlaagde bestuursrechtelijke premie (in 2016: € 127,91). De verlaging maakt het mogelijk dat mensen sneller uitstromen uit de wanbetalerregeling, doordat zij meer geld overhouden om hun schulden aan te pakken. De verlaging van de bestuursrechtelijke premie is overigens onderdeel van een set aan maatregelen om het aantal wanbetalers te verminderen. Ik verwijs hiervoor naar het onlangs door de Eerste Kamer aangenomen wetsvoorstel «verbetering wanbetalersmaatregelen» (Kamerstuk 33 683, nr. A).

Juist vanuit het streven om de beslagvrije voet weer te maken tot een solide bodem, waarmee de schuldenaar in zijn meest basale kosten van bestaan kan voorzien, is een meer gerichte en effectieve inzet van bovengenoemde incasso-instrumenten nodig. Hoe daaraan invulling kan worden gegeven op een makkelijk uitvoerbare manier en wat daarvan de (financiële) consequenties zijn, werkt de interdepartementale projectgroep de komende tijd uit. Dit gebeurt in nauw overleg met de uitvoering. De (bijzondere) incasso-instrumenten, waaronder ook de broninhouding begrepen, zijn vanuit incassoperspectief in veel gevallen nuttig en effectief en daarom is het *niet* de bedoeling van het kabinet om deze instrumenten af te schaffen.

### **Uitkomsten rondetafel**

De verdere uitwerking van het nieuwe systeem is de afgelopen periode besproken met diverse deskundigen en organisaties. Tijdens een tweede rondetafelgesprek in november van dit jaar zijn betrokken partijen<sup>13</sup> uitgenodigd kritisch mee te kijken op de voorgestelde plannen. De conclusie van de circa 30 deelnemende organisaties is dat het nieuwe systeem een wezenlijke vooruitgang is ten opzichte van het huidige systeem. Vooral de keuze om de nieuwe beslagvrije voet niet langer afhankelijk te laten zijn van door de schuldenaar aan te leveren informatie, maar van beperkte informatie die bovendien door middel van authentieke bronnen te raadplegen/achterhalen is, sprak de deelnemende partijen erg aan. Hun inschatting is dat de kans op een onjuiste/te lage beslagvrije voet daardoor flink zal afnemen.

Deze breed gedragen positieve conclusie laat onverlet dat er ook een aantal kanttekeningen is geplaatst. Ten aanzien van het systeem werd om zorgvuldigheid gevraagd bij de bepaling van de uiteindelijke grensbe-

<sup>13</sup> Aanwezig waren o.a. deurwaarders, werkgevers, uitvoeringsinstanties en maatschappelijk betrokken organisaties.

dragen, mede in relatie tot fiscale voordelen (denk aan de arbeidskorting) die bepaalde mensen wel en andere mensen niet toekomen. Het hiervoor genoemde onderzoek onder beslagene(n) zal hiervoor belangrijke input genereren.

De overige kanttekeningen betreffen vooral het proces: de beschikbaarheid voor uitvoerende partijen van de in de authentieke bronnen opgenomen informatie en de daarmee samenhangende privacywetgeving, de rol van de derde-beslagene in het nieuwe proces en eventuele administratieve lasten. Ook werd aandacht gevraagd voor het zo optimaal mogelijk benutten van het landelijke beslagregister en voor de bijzondere incasso-instrumenten van de overheid. Daarnaast werd de oproep gedaan om te kijken naar (het voorkomen en het onnodig oplopen van) incassokosten. De gemaakte kanttekeningen helpen bij de definitieve vormgeving van het systeem en het proces.

### **Vervolgstappen/werkagenda**

De focus ligt de komende periode op de vervolmaking van het rekenmodel: de analyse van de resultaten van het onderzoek naar de samenstelling en specifieke kenmerken van de groep beslagene(n) en de invulling van de bedragen en percentages. Daar hoort ook de nadere uitwerking van de hardheidsclausule bij. Daarnaast wordt het proces tot vaststelling van de beslagvrije voet in nauwe samenwerking met de beslagleggers nader uitgewerkt. Punt van aandacht daarbij is onder meer op welke wijze bij de vaststelling van de hoogte van de beslagvrije voet rekening wordt gehouden met het inkomen van een eventuele partner.

Ook zal een nadere analyse van de bijzondere incasso-instrumenten plaatsvinden om te bezien wat de mogelijkheden zijn om deze instrumenten gericht en effectiever in te zetten.

Deze stappen zijn nodig om de noodzakelijke wetgeving voor te kunnen bereiden. Zoals eerder reeds aangegeven streef ik er naar om de wetgeving in de tweede helft van 2016 aan uw Kamer aan te bieden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,  
J. Klijnsma



